

Ilustrowany katalog odmian winorośli

Skierniewice 2014

Instytut Ogrodnictwa

Ilustrowany katalog odmian winorośli

Skierniewice 2014

Praca została wykonana w ramach Programu Wieloletniego „Rozwój zrównoważonych metod produkcji ogrodniczej w celu zapewnienia wysokiej jakości biologicznej i odżywczej produktów ogrodniczych oraz zachowania bioróżnorodności środowiska i ochrony jego zasobów”, zadanie 7.6 „**Ocena przydatności odmian winorośli przeznaczonych do wyrobu wina gronowego zgodnie z przepisami dotyczącymi rynku wina Unii Europejskiej**”, finansowanego przez Ministerstwo Rolnictwa i Rozwoju Wsi. Temat realizowano w Instytucie Ogrodnictwa w Skierniewicach.

Autor opracowania i zdjęć: **mgr Tomasz Golis**

Opracowanie redakcyjne: mgr Joanna Miszczak

Projekt okładki: Marek Nowak

ISBN 978-83-89800-66-4

Egzemplarz bezpłatny

© Instytut Ogrodnictwa, Skierniewice 2014

Druk: POL-Print, A. Durka, 96-100 Skierniewice, ul. Łuczyńskiego 6

SPIS TREŚCI

Wstęp.....	5
‘Aurora’	6
‘Bianca’	7
‘Biona’	8
‘Bolero’	9
‘Cabernet Karol’	10
‘Cascade’	11
‘De Chaunac’	12
‘Freiminer’	13
‘Gocseji Zamatos’	14
‘Gołubok’	15
‘Helios’	16
‘Hibernal’	17
‘Johanniter’	18
‘Jutrzenka’	19
‘Leon Millot’	20
‘Marechal Foch’	21
‘Medina’	22
‘Merzling’	23
‘Monarch’	24
‘Muskat Odesski’	25
‘Muscaris’	26
‘Nachodka’	27
‘Regent’	28
‘Riesling’	29
‘Rondo’	30
‘Saphira’	31
‘Serena’	32
‘Sevar’	33
‘Seyval Blanc’	34
‘Siegerrebe’	35
‘Sibera’	36
‘Solaris’	37
‘Zweigelt’	38

WSTĘP

Celem badań było stworzenie możliwości dla uprawy winorośli i rozwoju winiarstwa w Polsce dzięki wytypowaniu i wprowadzeniu do uprawy w polskich winnicach najwartościowszych odmian.

Ocieplenie klimatu i sukcesywne wprowadzanie do uprawy nowych odmian winorośli, wytrzymałych na mróz i odpornych lub mało wrażliwych na choroby, umożliwia zakładanie winnic w rejonach o surowszym klimacie. W Polsce obserwuje się duże zainteresowanie tym nowym działem produkcji ogrodniczej. Ustawa winiarska pozwala polskim producentom winogron produkować i sprzedawać wino po spełnieniu szeregu odpowiednich wymagań. Obecnie w wielu rejonach Polski producenci winorośli i wina poprzez enoturystykę aktywnie uczestniczą w promocji dziedzictwa kulturowego naszego kraju. Niezwykle pilny był dobór odmian winorośli do produkcji wina gronowego w Polsce. Niezbędne jest rozwiązanie problemów ochrony winnic przed chorobami, szkodnikami i mrozem, a także doskonalenie technologii produkcji wina.

Badania nad odmianami winorośli były prowadzone w Doświadczalnej Winnicy Victoria należącej do Instytutu Ogrodnictwa, zlokalizowanej na terenie Sadu Doświadczalnego w Dąbrowicach.

W niniejszej pracy przedstawiono 33 odmiany przerobowe winorośli. W grupie ocenianych odmian znajdowały się między innymi nowe mieszańce wyhodowane w Niemczech, Francji, USA, Mołdawii, na Węgrzech i na Ukrainie. Wiele odmian objętych badaniami to mieszańce złożone, charakteryzujące się dużą wytrzymałością na niską temperaturę i mniejszą wrażliwością na choroby w porównaniu z odmianami winorośli właściwej (*Vitis vinifera* L.). Dla poprawy jakości owoców i wina oraz dla zachowania wysokiej wytrzymałości na mróz w pracach hodowlanych nad tymi odmianami wykorzystano takie gatunki winorośli, jak: *Vitis amurensis*, *V. riparia* i *V. rupestris*.

‘AURORA’

Pochodzenie: Francja.

Wzrost krzewów: umiarkowany.

Liście: małe, sercowate, jasnozielone, w okresie dojrzewania żółtozielone, 3-kłapowe.

Grona: wyraźnie wydłużone, cylindryczne, 100 – 150 g, lekko zwarte.

Jagody: żółtozielone, średniej wielkości, soczyste, kuliste i wyrównane, skórka cienka, z różowym odcieniem.

Pora dojrzewania gron: przeważnie w pierwszej połowie września.

Łoza: cienka, brązowa, dobrze drewnieje.

Wytrzymałość na mróz: do -28°C .

Właściwości użytkowe: odmiana przerobowa i deserowa, o podwyższonej odporności na choroby, na glebach o $\text{pH} > 6$ na starszych liściach mogą pojawić się chlorozy.

‘BIANCA’

Pochodzenie: Węgry.

Wzrost krzewów: silny.

Liście: średniej wielkości, okrągłe lub nerkowate, 3-kłapowe, o słabo zaznaczonych kłapach. Wierzchnia strona blaszki gładka i błyszcząca, a strona spodnia jasnozielona i naga.

Grona: cylindryczne lub cylindryczno-stożkowe, 120 – 180 g, średnio zwarte.

Jagody: średniej wielkości, wyrównane, kulisto-owalne, żółtozielone, o średnicy 15 mm. Skórka dość gruba, mocna, zrośnięta z miąższem, który jest zwarty i słodki. Nasiona duże i twarde, przeważnie po dwa w jagodzie.

Pora dojrzewania gron: druga połowa września.

Łoza: gruba, sztywna, mocna, brązowa, dobrze drewnieje przed zimą.

Wytrzymałość na mróz: do -25°C .

Właściwości użytkowe: odmiana przerobowa o stosunkowo niskiej wydajności moszczu i podwyższonej odporności na choroby grzybowe. Wiosną krzewy późno rozpoczynają wegetację. Po uszkodzeniach mrozowych dobrze się regenerują.

‘BIONA’

Pochodzenie: Mołdawia.

Wzrost krzewów: słaby do umiarkowanego.

Liście: drobne, jasnozielone, 3-klapowe, z wyraźnymi ostrymi kłapami.

Grona: cylindryczno-stożkowe, 120 – 160 g, wydłużone, średnio zwarte.

Jagody: jasnozielone z żółtym odcieniem, średniej wielkości 16 mm, owalne i wyrównane. Skórka średniej grubości, miąższ zwarty, lekko kwaśny.

Pora dojrzewania gron: przeważnie koniec września – połowa października.

Łoza: cienka, brązowa, dobrze drewnieje.

Wytrzymałość na mróz: do -25°C .

Właściwości użytkowe: odmiana przerobowa na wino jakościowe białe. Wysoka odporność na choroby grzybowe. Wskazane ciepłe stanowiska, aby w gronach nagromadziło się dużo cukru.

‘BOLERO’

Pochodzenie: Niemcy.

Wzrost krzewów: silny.

Liście: średniej wielkości, prawie płaskie, 3-klapowe, okrągłe, ciemnozielone, o słabo zaznaczonych klapach. Brzegi ostro, niezbyt gęsto ząbkowane.

Grona: stożkowate zwykle, z 1 skrzydłem, średnie i duże, 170 – 230 g, lekko zwarte.

Jagody: ciemnogrnatowe z woskowym, szarym nalotem, ok. 17 mm, kuliste, skórka cienka, miąższ soczysty, słodki, sok słabo barwiący.

Pora dojrzewania: połowa września.

Łoza: średniej grubości, brązowa, wcześniej i dobrze drewnieje.

Wytrzymalność na mróz: do -26°C .

Właściwości użytkowe: odmiana przerobowa na czerwone wino, wysoka odporność na choroby. Odmiana bardzo plenna, wymaga przeredzania gron w celu uniknięcia opóźnionego dojrzewania. Wina barwy rubinowoczerwonej, z nutami owocowymi. Może to być odmiana alternatywna dla odmiany Rondo.

‘CABERNET KAROL’

Pochodzenie: Niemcy.

Wzrost krzewów: średnio silny.

Liście: średniej wielkości, okrągłe, z mało wyraźnymi kłapami, jasnozielone.

Grona: cylindryczno-stożkowate, 140 – 180 g, wydłużone, zwarte.

Jagody: granatowe, 15 mm, kuliste i wyrównane, skórka cienka, z woskowym nalotem.

Pora dojrzewania: druga – trzecia dekada września.

Łoza: średniej grubości, brązowa z buraczkowym odcieniem, dobrze drewnieje.

Wytrzymałość na mróz: do –25 °C.

Właściwości użytkowe: odmiana przerobowa na czerwone wino jakościowe typu Cabernet, dobra odporność na choroby grzybowe. Odmiana plenna, w okresie dojrzewania część starszych liści wybarwia się na czerwono.

‘CASCADE’

Pochodzenie: Francja.

Wzrost krzewów: silny, z tendencją do zagęszczania pędów.

Liście: średniej wielkości, płaskie, wyraźnie 3-klapowe, jasnozielone.

Grona: luźne, lekko stożkowe, wydłużone, 120 – 160 g.

Jagody: ciemnofioletowe, średniej wielkości, kuliste i wyrównane, skórka średniej grubości, miąższ soczysty, sok słabo barwiący.

Pora dojrzewania: druga – trzecia dekada września.

Łoza: średniej grubości, jasnoburaczkowa, dobrze drewnieje.

Wytrzymałość na mróz: do -28°C .

Właściwości użytkowe: odmiana przerobowa na wina przeciętnej jakości i na soki. Wysoka odporność na choroby grzybowe, owocuje corocznie, plenność wysoka.

‘DE CHAUNAC’

Pochodzenie: mieszaniec francusko-amerykański.

Wzrost krzewów: umiarkowany.

Liście: małe i średniej wielkości, pofałdowane, okrągłe, 3-klapowe, brzegi lekko ząbkowane.

Grona: luźne, stożkowe, z dwoma skrzydełkami i buraczkowymi szypułkami, ok. 120 – 140 g.

Jagody: ciemnofioletowe, małe, kuliste i wyrównane, skórka cienka, miąższ soczysty, sok mocno barwiący. Jagody kwaśne i mało smaczne.

Pora dojrzewania: na przełomie września i października.

Łoza: cienka, buraczkowa, dobrze drewnieje.

Wytrzymałość na mróz: do -28°C .

Właściwości użytkowe: odmiana przerobowa o wysokiej kwasowości moszczu i wina, wymaga odkwaszania. Wino średniej jakości. Wysoka odporność na choroby, owocuje regularnie.

‘FREIMINER’

Pochodzenie: Niemcy.

Wzrost krzewów: umiarkowany.

Liście: średniej wielkości, okrągłe, prawie bez kłap, ciemnozielone.

Grona: stożkowe, ok. 130 – 180 g, dość krótkie, zwarte, z 1 skrzydłem.

Jagody: różowe, 16 mm, owalne i wyrównane, skórka cienka, z mlecznym nalotem.

Pora dojrzewania: zazwyczaj pod koniec września.

Łoza: średniej grubości, brązowa, dobrze drewnieje.

Wytrzymałość na mróz: do -23°C .

Właściwości użytkowe: odmiana przerobowa na białe wino jakościowe. Średnia odporność na choroby grzybowe. Zwarte grona mogą być porażane przez szarą pleśń w okresie dojrzewania.

‘GOCSEJI ZAMATOS’

Pochodzenie: Węgry.

Wzrost krzewów: umiarkowany.

Liście: średniej wielkości, pofalowane, 5-klapowe ze słabo zaznaczonymi kłapami, ciemnozielone. Ząbki duże, wyraźne o brzegach wybrzuszonych.

Grona: stożkowato-cylindryczne, średniej wielkości i duże, z bocznymi skrzydełkami, zwarte.

Jagody: ok. 16 mm, kulisto-owalne, jasnożółte. Miąższ lekko zwarty, z wyraźnym muszkatowym aromatem, bardzo smaczny.

Pora dojrzewania gron: trzecia dekada września.

Łoza: średniej grubości, brązowa, dobrze drewnieje.

Wytrzymałość na mróz: do -21°C .

Właściwości użytkowe: odmiana przerobowa na białe wina z wyraźnym muszkatowym aromatem. Pąki owocowe mogą przemarzać w okresie zimowym, dlatego odmiana polecana do uprawy w najcieplejszych rejonach Polski. Średnia odporność na choroby grzybowe.

‘GOŁUBOK’

Pochodzenie: Ukraina.

Wzrost krzewów: silny.

Liście: średniej wielkości, okrągłe, bez kłap lub 3-kłapowe ze słabo zaznaczonymi kłapami, ciemnozielone. Blaszka liściowa o lejkowatym kształcie.

Grona: stożkowato-cylindryczne, ok. 120 – 140 g, średnio zwarte.

Jagody: średniej wielkości, wyrównane, kuliste, czarne z szarym, woskowym nalotem. Skórka cienka, mocna, miąższ soczysty i intensywnie czerwony.

Pora dojrzewania gron: w połowie września.

Łoza: średniej grubości, brązowa, dobrze drewnieje.

Wytrzymalność na mróz: do -25°C .

Właściwości użytkowe: grona wcześniej się wybarwiają. Odmiana przerobowa na czerwone wino z posmakiem porzeczek, może też być deserowa. Odporność na choroby podwyższona.

‘HELIOS’

Pochodzenie: Niemcy.

Wzrost krzewów: umiarkowanie silny.

Liście: średniej wielkości, lekko pofałdowane, 3-klapowe, błyszczące.

Grona: cylindryczno-stożkowate, średniej wielkości, umiarkowanie zwarte.

Jagody: zielonożółte, wyrównane, kuliste, średnicy 14 mm, skórka dość gruba, mocna, miąższ średnio zwarty.

Pora dojrzewania gron: na ogół w trzeciej dekadzie września.

Łoza: średniej grubości, brązowa, dobrze drewnieje.

Wytrzymałość na mróz: do -23°C .

Właściwości użytkowe: odmiana przerobowa na białe wina z owocowym aromatem. Krzewy o podwyższonej odporności na choroby, w wilgotne lata grona mogą ulegać gniciu w okresie dojrzewania.

‘HIBERNAL’

Pochodzenie: Niemcy.

Wzrost krzewów: umiarkowanie silny, bez tendencji do zagęszczenia.

Liście: średnie i drobne, okrągłe, pofałdowane, 3-klapowe, z niewyraźnymi klapami.

Grona: cylindryczno-stożkowe, z małym skrzydełkiem, 130 – 160 g, zwarte lub średnio zwarte.

Jagody: zielone z żółtym rumieńcem, kuliste, 12 – 14 mm, skórka cienka, miąższ soczysty.

Pora dojrzewania: trzecia dekada września – pierwsza dekada października.

Łoza: średniej grubości, brązowa, dobrze drewnieje.

Wytrzymalność na mróz: do –25 °C.

Właściwości użytkowe: odmiana przerobowa na białe wino jakościowe, z mocnym owocowym bukietem. Wysoka odporność na choroby, owocuje regularnie i sprawdza się w uprawie na terenie Polski.

‘JOHANNITER’

Pochodzenie: Niemcy.

Wzrost krzewów: umiarkowanie silny z tendencją do zagęszczania latorośli.

Liście: średniej wielkości, wyraźnie 5-kłapowe, o ostrych płtykich ząbkach, pofałdowane.

Grona: cylindryczne, wydłużone, często z małym skrzydełkiem, 160 – 200 g, zwarte.

Jagody: kuliste, zielonożółte z mlecznym nalotem, średniej wielkości. Skórka umiarkowanej grubości z drobnymi ciemnymi cętkami, miąższ soczysty.

Pora dojrzewania: trzecia dekada września.

Łoza: cienka, brązowa, dobrze drewnieje.

Wytrzymałość na mróz: do -23°C .

Właściwości użytkowe: odmiana przerobowa na białe wino jakościowe typu Riesling, owoce z wysoką zawartością ekstraktu. Odporność na choroby podwyższona, ale w wilgotne lata grona mogą być porażane szarą pleśnią. Wymagane przewietrzanie gron przez regularne cięcie latorośli.

‘JUTRZENKA’

Pochodzenie: Polska.

Wzrost krzewów: silny.

Liście: duże, 3-klapowe, o słabo zaznaczonych klapach, ciemnozielone.

Grona: stożkowato-cylindryczne, 180 – 210 g, wydłużone, średnio zwarte.

Jagody: żółtozielone, wielkości 17 mm, kuliste, skórka gruba, miąższ soczysty, lekko zwarty, o silnym aromacie owocowym – liści czarnej porzeczki, cytrusów i mięty.

Pora dojrzewania: druga – trzecia dekada września.

Łoza: średniej grubości, brązowa, wcześnie i dobrze drewnieje.

Wytrzymałość na mróz: do –25 °C.

Właściwości użytkowe: odmiana przerobowa do aromatyzowania win neutralnych i na wina likierowe. Odporność na choroby grzybowe podwyższona.

‘LEON MILLOT’

Pochodzenie: mieszańiec francusko-amerykański.

Wzrost krzewów: bardzo silny.

Liście: od średnich do dużych, okrągławe, 5-klapowe, kłapy zwykle krótkie, lekko pofałdowane.

Grona: stożkowate, rozgałęzione, z 1 skrzydłem, małe, 90 – 110 g, zwarte.

Jagody: czarne o soku silnie barwiącym, z silnym woskowym nalotem, drobne, kuliste, skórka cienka, miąższ miękki i soczysty.

Pora dojrzewania: zazwyczaj w trzeciej dekadzie września.

Łoza: gruba, brązowa, dobrze drewnieje.

Wytrzymałość na mróz: do –28 °C.

Właściwości użytkowe: odmiana przerobowa na czerwone wino i soki. Wysoka odporność na choroby grzybowe, plonuje niezawodnie i regularnie. Krzewy najlepiej prowadzić w wysokich, przestrzennych formach.

‘MARECHAL FOCH’

Pochodzenie: mieszaniec francusko-amerykański.

Wzrost krzewów: bardzo silny.

Liście: od średnich do dużych, okrągławe, 5-klapowe, kłapy zwykle krótkie, lekko pofałdowane.

Grona: stożkowate, rozgałęzione, z 1 skrzydłem, małe, 90 – 110 g, zwarte.

Jagody: czarne o soku silnie barwiącym, z silnym woskowym nalotem, drobne, kuliste, skórka cienka, miąższ miękki i soczysty.

Pora dojrzewania: druga – trzecia dekada września.

Łoza: gruba, brązowa, dobrze drewnieje.

Wytrzymałość na mróz: do -30°C .

Właściwości użytkowe: odmiana przerobowa na czerwone wino z aromatem czereśni. Wysoka odporność na choroby grzybowe, plonuje niezawodnie i regularnie. Krzewy najlepiej prowadzić w wysokich, przestrzennych formach.

‘MEDINA’

Pochodzenie: Węgry.

Wzrost krzewów: umiarkowany do silnego.

Liście: małe, pięciokątne, lekko faliste, nerwy zaczerwienione.

Grona: walcowato-stożkowate, średniej wielkości, zwarte.

Jagody: czarne, od drobnych do średnich, kuliste, wyrównane, soczyste, smaczne z lekkim muskatowym aromatem. Skórka gruba.

Pora dojrzewania: w trzeciej dekadzie września.

Łoza: średniej grubości, brązowa, dobrze drewnieje.

Wytrzymałość na mróz: do -23°C .

Właściwości użytkowe: odmiana przerobowa na czerwone wino średniej jakości. Podwyższona odporność na choroby grzybowe. Do winnic w polskich warunkach raczej nie polecana ze względu na wysokie wymagania termiczne i średnią jakość wina.

‘MERZLING’

Pochodzenie: Niemcy.

Wzrost krzewów: umiarkowany

Liście: średniej wielkości, okrągłe, 5-kłapowe, pofałdowane, błyszczące, ciemnozielone.

Grona: walcowate, ok. 180 – 230 g, zwarte.

Jagody: zielonożółte z bursztynowym rumieńcem, 15 – 17 mm, kuliste, skórka średnio gruba, miąższ miękki i soczysty.

Pora dojrzewania: druga dekada września.

Łoza: sztywna, brązowa, dobrze drewnieje.

Wytrzymalność na mróz: do -25°C .

Właściwości użytkowe: odmiana przerobowa na białe wino o neutralnym aromacie, do kupażowania. Odporność na choroby podwyższona.

‘MONARCH’

Pochodzenie: Niemcy.

Wzrost krzewów: bardzo silny.

Liście: od średnich do dużych, 3-kłapowe, kłapy wyraźne, lekko pofałdowane.

Grona: stożkowate, rozgałęzione, średnie i duże, luźne.

Jagody: granatowe, z silnym woskowym nalotem, o średnicy 16 mm, kuliste, skórka cienka.

Pora dojrzewania: druga – trzecia dekada września.

Łoza: gruba, brązowa, dobrze drewnieje.

Wytrzymałość na mróz: do -26°C .

Właściwości użytkowe: odmiana przerobowa na czerwone wino jakościowe. Podwyższona odporność na choroby grzybowe.

‘MUSKAT ODESSKI’

Pochodzenie: Ukraina.

Wzrost krzewów: umiarkowany.

Liście: średniej wielkości, trójkątne, 3-kłapowe.

Grona: cylindryczne, 120 – 170 g, lekko zwarte.

Jagody: jasne, bursztynowe, 15 mm, kulisto-owalne, skórka dość gruba, mięsz soczysty.

Pora dojrzewania: druga dekada września.

Łoza: średniej grubości, brązowa, dobrze drewnieje.

Wytrzymałość na mróz: do -25°C .

Właściwości użytkowe: odmiana przerobowa na białe wino o muskatowym aromacie. Odporność na choroby podwyższona.

‘MUSCARIS’

Pochodzenie: Niemcy.

Wzrost krzewów: umiarkowany.

Liście: średniej wielkości, 3-klapowe, o wyraźnie zaznaczonych klapach, jasnozielone. Brzegi liści z wyraźnym, ostrym ząbkowaniem.

Grona: cylindryczno-stożkowe, 120 – 150 g, średnio zwarte.

Jagody: zielonożółte, wyrównane, kuliste, średnicy 15 mm, miąższ zwarty.

Pora dojrzewania gron: druga – trzecia dekada września.

Łoza: cienka, brązowa, dobrze drewnieje.

Wytrzymałość na mróz: do -25°C .

Właściwości użytkowe: odmiana przerobowa na białe wino jakościowe. Wysoka odporność na choroby grzybowe. Skrzyżowanie odmiany bardzo wczesnej i silnie aromatycznej dało nową odmianę o ciekawych cechach jakościowych.

‘NACHODKA’

Pochodzenie: Rosja

Wzrost krzewów: umiarkowany.

Liście: średnie i drobne, pofałdowane, 3-klapowe, z niewyraźnymi kłapami.

Grona: cylindryczno-stożkowe, 130 – 150 g, średnio zwarte.

Jagody: zielonożółte z jasnym nalotem, kuliste, 12 – 14 mm, skórka cienka, miąższ soczysty.

Pora dojrzewania: pierwsza – druga dekada października.

Łoza: średniej grubości, brązowa, dobrze drewnieje.

Wytrzymałość na mróz: do –28 °C.

Właściwości użytkowe: odmiana przerobowa na białe wino jakościowe z mocnym owocowym bukietem. Wysoka odporność na choroby grzybowe.

‘REGENT’

Pochodzenie: Niemcy.

Wzrost krzewów: średnio silny.

Liście: średniej wielkości, 5-kłapowe, kłapy wyraźne, blaszki pofałdowane.

Grona: stożkowate, ok. 170 – 210 g, lekko zwarte.

Jagody: ciemnogrnatowe, ok. 17 mm, kuliste, skórka cienka, miąższ soczysty, sok słabo barwiący.

Pora dojrzewania: druga – trzecia dekada września.

Łoza: średniej grubości, brązowa, dobrze drewnieje.

Wytrzymałość na mróz: do -25°C .

Właściwości użytkowe: odmiana przerobowa na czerwone wino jakościowe. Wysoka odporność na choroby grzybowe. Starsze liście wybarwiają się na bordowo w okresie dojrzewania gron.

‘RIESLING’

Pochodzenie: Niemcy.

Wzrost krzewów: umiarkowany.

Liście: drobne i średnie, okrągłe, 5-klapowe, o słabo zaznaczonych klapach, jasnozielone.

Grona: cylindryczno-stożkowe, ok. 140 – 160 g, średnio zwarte, stosunkowo krótkie.

Jagody: jasne, zielonożółte, wyrównane, 15 mm, kuliste, skórka cienka, miąższ soczysty.

Pora dojrzewania: trzecia dekada września – pierwsza dekada października.

Łoza: cienka, brązowa, dobrze drewnieje.

Wytrzymałość na mróz: do -23°C .

Właściwości użytkowe: odmiana przerobowa na białe wino jakościowe. Średnia odporność na choroby grzybowe. W okresie dojrzewania gron liście wybarwiają się na żółto.

‘RONDO’

Pochodzenie: Niemcy.

Wzrost krzewów: umiarkowanie silny.

Liście: średniej wielkości, 3-klapowe, okrągłe, ciemnozielone, o słabo zaznaczonych kłapach.

Grona: stożkowate, z 1 skrzydłem, 160 – 200 g, średnio zwarte.

Jagody: ciemnogrnatowe, z woskowym nalotem, ok. 17 mm, kuliste, skórka cienka, miąższ soczysty, sok słabo barwiący.

Pora dojrzewania: druga dekada września.

Łoza: średniej grubości, brązowa z bordowym odcieniem, dobrze drewnieje.

Wytrzymałość na mróz: do –26 °C.

Właściwości użytkowe: odmiana przerobowa na czerwone wino jakościowe. Wysoka odporność na choroby grzybowe. Wiosną krzewy wcześniej rozpoczynają wegetację.

‘SAPHIRA’

Pochodzenie: Niemcy, mieszaniec złożony, z przewagą cech *V. vinifera*.

Wzrost krzewów: umiarkowany.

Liście: średniej wielkości, płaskie, 3-kłapowe, jasnozielone, z ostrym ząbkowaniem.

Grona: cylindryczno-stożkowate, ok. 140 – 170 g, lekko zwarte.

Jagody: zielonożółte, kuliste, wyrównane, 14 mm, kuliste, skórka średniej grubości, miąższ soczysty.

Pora dojrzewania: trzecia dekada września.

Łoza: średniej grubości, brązowa, bardzo dobrze drewnieje.

Wytrzymalność na mróz: do -26°C .

Właściwości użytkowe: odmiana przerobowa na białe wino jakościowe. Podwyższona odporność na choroby grzybowe. Krzewy średnio plonują, ale regularnie.

‘SERENA’

Pochodzenie: Niemcy.

Wzrost krzewów: silny.

Liście: średniej wielkości, okrągłe, 3-klapowe, o słabo zaznaczonych kłapach, ciemnozielone. Brzegi liści z łagodnym ząbkowaniem.

Grona: cylindryczno-stożkowe, ok. 150 – 180 g, luźne.

Jagody: zielonożółte, wyrównane, kuliste, o średnicy 15 mm, miąższ jasny, zwarty.

Pora dojrzewania gron: druga – trzecia dekada września.

Łoza: cienka, brązowa, dobrze drewnieje.

Wytrzymałość na mróz: do -26°C .

Właściwości użytkowe: odmiana przerobowa na białe wino średniej jakości. Wysoka odporność na choroby grzybowe. Krzewy plonują regularnie i obficie.

‘SEVAR’

Pochodzenie: Ukraina.

Wzrost krzewów: umiarkowany.

Liście: średniej wielkości, okrągłe, 3-klapowe, ze słabo zaznaczonymi kłapami, ciemnozielone, z delikatnymi płytkimi ząbkami.

Grona: stożkowato-cylindryczne, ok. 120 – 140 g, średnio zwarte.

Jagody: małe, różnej średnicy, kuliste, czarne, z woskowym nalotem. Skórka cienka, mocna, miąższ soczysty i intensywnie czerwony.

Pora dojrzewania gron: druga dekada września.

Łoza: średniej grubości, brązowa, dobrze drewnieje.

Wytrzymałość na mróz: do -26°C .

Właściwości użytkowe: odmiana przerobowa na czerwone wino o wysokim ekstrakcie i oryginalnym zielonym aromacie. Odporność na choroby podwyższona.

‘SEYVAL BLANC’

Pochodzenie: mieszaniec francusko-amerykański.

Wzrost krzewów: silny.

Liście: małe i średnie, pofałdowane, 3-klapowe, ciemnozielone, sztywne.

Grona: stożkowate, duże i średnie, 160 – 240 g, zwarte.

Jagody: żółtozielone, wyrównane, 15 mm, kuliste, skórka średniej grubości, miąższ soczysty.

Pora dojrzewania: koniec września – połowa października.

Łoza: średniej grubości, brązowa, bardzo dobrze drewnieje.

Wytrzymałość na mróz: do -30°C .

Właściwości użytkowe: odmiana przerobowa na białe wino z owocowym aromatem. Jest plenna, owocuje niezawodnie każdego roku, bardzo wysoka odporność na choroby grzybowe.

‘SIEGERREBE’

Pochodzenie: Niemcy.

Wzrost krzewów: umiarkowany.

Liście: od małych do średnich, okrągłe, 3-klapowe, z delikatnymi płytkimi ząbkami.

Grona: stożkowate, ok. 140 – 150 g, zwarte, krótkie.

Jagody: różowe, 15 mm, kuliste i wyrównane, skórka średniej grubości. Muszkatowy smak jagód pochodzący od odmiany Gewurztraminer.

Pora dojrzewania: druga – trzecia dekada września.

Łoza: cienka, brązowozielona, umiarkowanie drewnieje.

Wytrzymalność na mróz: do -22°C .

Właściwości użytkowe: odmiana przerobowa na białe wino o muszkatowym aromacie. Odporność na choroby od słabej do średniej.

‘SIBERA’

Pochodzenie: Niemcy.

Wzrost krzewów: silny, łoży mają tendencje do zagęszczania.

Liście: małe i średnie, płaskie, 3-klapowe, ciemnozielone, sztywne.

Grona: szeroko-stożkowe, 150 – 180 g, lekko zwarte.

Jagody: jasnozielone, kuliste, średnicy 14 – 16 mm, skórka z jasnym woskowym nalotem.

Pora dojrzewania: trzecia dekada września – druga dekada października.

Łoza: średniej grubości, brązowa, bardzo dobrze drewnieje.

Wytrzymałość na mróz: do -27°C .

Właściwości użytkowe: odmiana przerobowa na białe wino jakościowe.

Wysoka odporność na choroby grzybowe, odmiana pełna. Wcześnie zaczyna wegetację wiosną i dobrze regeneruje się po uszkodzeniach spowodowanych przymrozkami wiosennymi.

‘SOLARIS’

Pochodzenie: Niemcy.

Wzrost krzewów: umiarkowanie silny, bez tendencji do zagęszczania.

Liście: średnie i duże, okrągłe, 3-klapowe, pofałdowane, jasnozielone.

Grona: cylindryczno-stożkowe, 140 – 160 g, krótkie, lekko zwarte.

Jagody: zielonożółte, z białym nalotem, średniej wielkości, kuliste i wyrównane, skórka dość cienka, miąższ soczysty.

Pora dojrzewania: na początku września.

Łoza: cienka, brązowa, dobrze drewnieje.

Wytrzymałość na mróz: do -25°C .

Właściwości użytkowe: odmiana przerobowa na białe wino jakościowe o owocowym aromacie. Odporność na choroby wysoka. Odmiana wczesna, grona o zawartości cukru do 23%. Liście w okresie dojrzewania owoców wybarwiają się na żółto.

‘ZWEIGELT’ synonim: Zweigeltrebe

Pochodzenie: Austria.

Wzrost krzewów: silny.

Liście: średnie i duże, okrągłe, 3-klapowe, z mało wyraźnie widocznymi kłapami, ciemnozielone, sztywne.

Grona: stożkowate, wydłużone, ok. 180 – 210 g, zwarte.

Jagody: granatowe, średnicy 18 mm, kuliste i wyrównane, skórka średniej grubości.

Pora dojrzewania: trzecia dekada września.

Łoza: gruba, buraczkowa, dobrze drewnieje.

Wytrzymałość na mróz: do –23 °C.

Właściwości użytkowe: odmiana przerobowa na czerwone wino jakościowe. Podwyższona odporność na choroby grzybowe. Starsze liście wybarwiają się na bordowo w okresie dojrzewania gron.

